

RADYOTERAPİ VE CORONA VİRÜS HASTALIĞI RADYOTERAPİ GÖREN HASTALARIN BİLMESİ GEREKENLER

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ ÖNERİLERİ

Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Corona virüs (Covid-19) salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yaşamı olumsuz etkilemektedir. Sağlık Bakanlığı ve diğer ilgili kamu kurumlarının aldığı önlemler ile eğitim ve öğretim, sosyal yaşam, iletişim ve ulaşım bir takım kısıtlamalar ve yasaklamalar gelmiştir.

Toplumdaki herkese bulaşma yeteneğinde olan bu virüs ateş, öksürük ve solunum sıkıntısı yakınmasına neden olur. Pek çok insanda hafif solunum yolu hastalığıyla seyretmekle birlikte bazı hastalarda daha ciddi bir tabloya yol açar ve tüm hastaların %2-4'ünde solunum yollarını harap ederek ölüme neden olabilir.

Bulaşıcılık riski açısından toplumun bütün kesimleri eşit olmasına rağmen, hastalık bazı gruplarda daha ağır seyretmektedir. Bu gruplar:

- İleri yaştakiler
- Diyabet, Astım, Kalp hastalığı, Böbrek yetmezliği, Kanser gibi kronik hastalığı olanlar
- Kemoterapi, radyoterapi gibi bağışıklık sistemini baskılayan tedavileri alanlar

Bu virüse karşı koruyucu bir aşı ve virüsü ortadan kaldıracak bir ilaç henüz geliştirilmemiştir, dolayısı ile kişisel korunma önlemleri önem kazanmaktadır. Radyoterapi gören hastalar için de genel Corona virüs korunma prensipleri geçerlidir. Corona virüs hastalığı, bulaşma ve korunma yolları ile ilgili Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı kılavuzu okumanızı öneririz:

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/Bulasici-hastaliklar-db/hastaliklar/2019_n_CoV/afisler/yeni/COVID-19_KTAPIK_A6.pdf

Bu bilgilendirme dökümanında Sağlık Bakanlığı'nın verdiği bilgilere ek olarak radyoterapi gören hastaların dikkat etmesi gereken özel hususlar, uyarılar ve Türk Radyasyon Onkolojisi Derneği'nin önerileri yer almaktadır.

Hastaneye gelirken

- Telefon görüşmesi ile halledebileceğiniz sorunlarınızı bu yolla çözmeye çalışınız
- Mümkünse toplu taşıma araçları kullanmayınız
- Yanınızda en fazla bir yakınınızın refakat etmesini sağlayınız
- Hastanede mümkün olduğunca az zaman geçirmek için randevunuza tam zamanında gelmeye özen gösteriniz
- Ateş, öksürük ve nefes darlığı yakınmalarınız varsa mutlaka hastaneye gelmeden önce doktorunuza haber veriniz, bu mümkün olmuyorsa radyoterapi merkezinin girişindeki kayıt masasına durumu bildiriniz

Hastanede

- Bekleme salonlarında yeterli derecede koltuk varsa diğer hasta ve hasta yakınları ile aranızda en az 1 metre mesafe bulunmasına dikkat ediniz
- Kapı ve pencere kolları, koltukların kolçakları, elektrik düğmeleri, musluk gibi diğer insanların temas ettiği yerlere gerekli olmadıkça dokunmayınız
- Beklerken cep telefonunuzu masa, sandalye, sehpa gibi yerlere koymayınız, üzerinizde muhafaza ediniz
- Burun akıntısı, öksürük ve hapşırma için tek kullanımlık mendil kullanınız ve ortada bırakmayıp çöpe atınız
- Doktorunuz Corona virüs önlemleri nedeniyle daha kısa sürede tamamlanacak bir radyoterapi şeması seçebilir, randevu saatlerinizde değişiklik olabilir, hatta randevunuz ertelenebilir. Böyle bir durumda hekiminiz sizlere gerekli açıklamaları yapacaktır

Evinizde

- Corona virüs salgını geçene dek zorunlu durumlar dışında evinizden çıkmamaya özen gösteriniz
- Diğer insanlar ile fiziki teması en aza indiriniz. El sıkışmayınız ve öpüşmeyiniz
- Bağışıklık sisteminizi güçlü tutunuz. İyi besleniniz, bol bol uyuyunuz
- Sigara içmeyiniz ve içilen ortamlarda bulunmayınız
- Kronik hastalıklarınız varsa ilgili doktorunuza danışmadan ilaçlarınızı kesmeyiniz ve değiştirmeyiniz